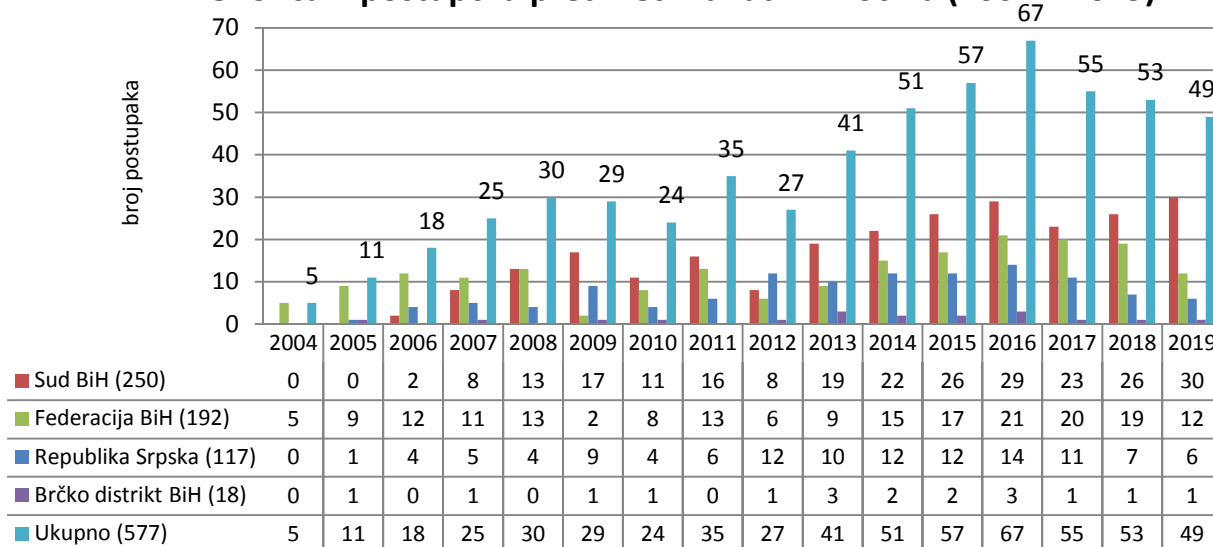

Procesuiranje predmeta ratnih zločina u BiH (2004 – 2019)

Prema informacijama dostupnim 2. marta 2020. godine

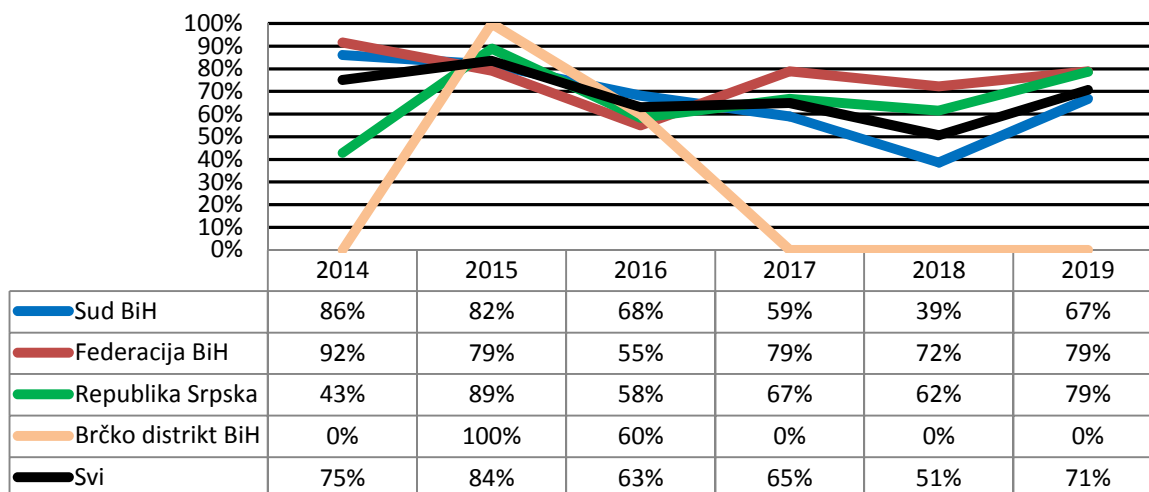
U 2019. godini, Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini zabilježila je **dalji pad broja okončanih postupaka u predmetima ratnih zločina**¹ u odnosu na prethodnu godinu. Tokom 2019. godine, pravosuđe u BiH je okončalo samo 49 postupaka protiv 88 lica optuženih za ratne zločine. Od 2004. godine, kada je Misija počela pratiti procesuiranje ratnih zločina u BiH, **ukupno su završena 577 postupaka sa 873 optuženih**.² Međutim, prema saznanjima Misije, krajem 2019. godine bilo je 621 neriješenih predmeta sa 4736 osumnjičenih lica.

Okončani postupci u predmetima ratnih zločina (2004 – 2019)

Misija primjećuje da je **u 2019. godini, prosječna stopa pravosnažnih osuđujućih presuda porasla na 71%**, nakon zabrinjavajuće niske stope iz 2018. godine (51%). Tome je doprinijela i stopa osuđujućih presuda na Sudu BiH koja je porasla sa 39% (2018) na 67%, što je još uvijek u okviru trenda pada osuđujućih presuda u predmetima ratnih zločina na državnom nivou primjetnom od 2016. godine.

Stopa pravosnažnih osuđujućih presuda (2014 - 2019)

¹ U svrhu iznošenja ovih podataka, termin „ratni zločini“ obuhvata zločine protiv čovječnosti, genocid i ratne zločine (u skladu sa zakonskom definicijom). Izraz „postupci“ odnosi se na postupke u kojima je optužnica potvrđena, dok izraz „predmeti“ obuhvata i istrage. Ovdje predstavljene podatke prikupila je Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini na nezavisan način i oni prikazuju situaciju zaključno sa 2. martom 2020. godine. Ovo nisu službeni podaci pravosudnih institucija u BiH.

² U svrhu iznošenja ovih podataka izraz „okončani postupci“ koristi se za one postupke koji su okončani konačnom presudom ili obustavljeni zbog proceduralnih razloga.

Postupci u predmetima ratnih zločina koji su u toku

Tokom 2019. godine, Misija je zabilježila **značajno smanjenje broja donesenih prvostepenih presuda**, sa izrečenih 35 prvostepenih presuda u usporedbi s 53 u 2018. godini. Broj postupaka koji su u toku na kraju 2019. godine (244) je nešto manji nego na kraju 2018. godine (249). Od tih 244 postupaka, 6 ih je čekalo potvrdu optužnice, 95 ih je bilo u fazi prijave izjašnjavanja o krivnji, 22 su čekala početak glavnog pretresa, a 121 je bilo u fazi glavnog pretresa, u ponovljenom ili žalbenom postupku.

Glavna prepreka u procesuiranju ovih postupaka je nedostupnost optuženih sudovima, najčešće zato što se nalaze u stranim zemljama i ne mogu biti izručeni po zakonu. **Ovaj problem je prisutan kod otprilike 30% postupaka koji su u toku:** od ukupno 74 postupaka koji su u toku, 76 optuženih je nedostupno nadležnim sudovima u BiH.

Nadležnost	Postupci (Nedostupni optuženi)	Optuženi (Nedostupni)
Sud BiH	126 (43)	338 (45)
Federacija BiH	72 (10)	92 (10)
Republika Srpska	40 (21)	44 (21)
Brčko distrikt BiH	6 (0)	7 (0)
Ukupno	244 (74)	481 (76)

Broj potvrđenih optužnica na kraju 2019. godine pokazuje da se opći trend smanjenog priliva novih optužnica pred sudovima nastavlja.

Potvrđene optužnice, 2014–2019

Nadležnost	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)
Sud BiH	57 (116)	49 (132)	33 (85)	29 (65)	34 (97)	17 (39)
Federacija BiH	20 (25)	20 (22)	21 (34)	13 (21)	11 (17)	13 (14)
Republika Srpska	16 (25)	15 (18)	12 (17)	7 (15)	10 (13)	6 (6)
Brčko distrikt BiH	3 (4)	1 (1)	0	0	2 (2)	2 (3)
Ukupno	96 (170)	85 (173)	66 (136)	49 (101)	57 (129)	38 (62)

Ustupljeni predmeti,³ 2009–2019

Nadležnost	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Federacija BiH	3	34	16	145	43	34	21	27	16	127	50
Republika Srpska	3	10	8	71	15	9	11	4	7	38	25
Brčko distrikt BiH	0	1	1	1	0	0	0	0	1	2	1
Ukupno (724)	6	45	25	217	58	43	32	31	24	167	76

Prezeti predmeti,⁴ 2009–2019

Nadležnost	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Federacija BiH	2	5	19	42	29	11	4	22	7	5	1
Republika Srpska	1	1	6	16	37	23	7	7	13	3	3
Brčko distrikt BiH	0	0	0	1	1	6	1	1	0	0	0
Ukupno (274)	3	6	25	59	67	40	12	30	20	8	4

³„Ustupljeni predmeti“ su oni koje je Sud BiH ustupio entitetskim i sudovima u Brčko distriktu na dalje vođenje. Od ukupno 724 prebačena predmeta od 2009. godine, 534 su KTRZ predmeti (kategorija predmeta u kojima su poznata krivična djela i počinitelji). U 2019. godini, od 76 ustupljenih predmeta, samo 27 KTRZ predmeti.

⁴„Prezeti predmeti“ su oni koje je Sud BiH preuzeo sa entitetskih i sudova Brčko distrikta na dalje vođenje.